

→ Vapnens väg | SvD.se

43-åringen hämtade ut vapenpaketen hos Coop i Krylbo. 289 skjutvapen hamnade på svarta marknaden med hjälp av mannens jaktlicens. Foto: Yvonne Åsell (alla)

Vapen från svenska jaktbutiker sprids till den undre världen

Jägaren blev den undre världens vapengrossist. Nästan 300 skjutvapen hamnade på den svarta marknaden med hjälp av 43-åringens vapenhandlarlicens. SvD avslöjar hur grovt kriminella får skjutvapen från vanliga jaktbutiker.

Jani Pirttisalo Sallinen

jani.pirttisalo@svd.se

Mathias Ståhle

mathias.stahle@svd.se

Den 43-årige jägaren befann sig i badrummet när insatsstyrkan omringade familjens villa i en av Bergslagens bruksorter.

”Vad vill de?” ropade han ut i hallen till sin fru.

När 43-åringen öppnade badrumsdörren möttes han av två poliser som ledde ut honom på gatan. Där väntade resten av insatsstyrkan med k-pistar, bombhundar och skyddsvästar.

Kriminalteknikerna hittade 33 gevär, elva pistoler och två handgranater i huset den morgonen för drygt ett år sedan. I garaget fanns tillräckligt med dynamit för att ödelägga ett bostadskvarter.

Polisutredningen visar att 43-åringen köpt in över 300 skjutvapen med hjälp av sin vapenhandlarlicens, och sålt merparten av dem på svarta marknaden. Flera av vapnen har hittats i händerna på tungt kriminella.

SvD kan avslöja att det inte bara är insmugglade vapen som ligger bakom de kriminella nätverkens blodiga uppgörelser. Halvautomatiska pistoler och gevär för jakt- eller sportskytte hamnar också i händerna på brottslingar.

– Man har inte behövt åka till Balkan för att skaffa vapen. Allt man har behövt göra är att sätta sig på tåget till Krylbo, säger Christer Granberg vid polisens enhet för grova brott i Dalarna.

■ **Krylbo, hösten 2019**

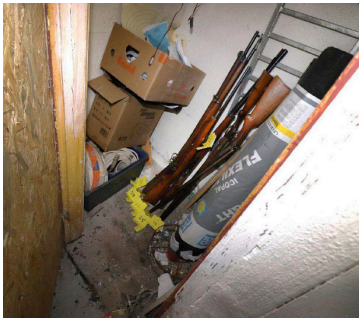
Tretton järnvägsspår och ett nät av högspanningsledningar skär genom Krylbo. På ena sidan: det pumpiga stationshuset med mönstrat tak. På den andra: samhällets sista livsmedelsbutik där Coop-flaggorna vajar trasigt i vinden.

Butiken fungerar som postkontor för flera av byarna i trakten. Det var oftast hit som den 43-årige jägaren bad jaktbutikerna skicka vapenpaketen som han beställde till sina egna kunder. Polisen betraktar tillslaget mot honom som en av de största vapenhärvorna i modern tid.

Trots att 43-åringen dömdes till sju års fängelse för synnerligen grovt vapenbrott i somras har många i det lilla samhället svårt att ta in vidden av affärerna. Men polisutredningen tecknar en mörk bild av mannens verksamhet.

■ **Borlänge, sommaren 2018**

Den 36-årige man som hittades gömd under kläderna var efterlyst sedan två år. Han var en narkotikasmugglare som hade lämnat landet efter flera gängrelaterade skottlossningar på öppen gata

Ett stort antal vapen hittades hos 43-åringen. Foto: Polisen

i Avesta. Polisen ville förhöra honom om mordförsöken och trodde han fanns i Turkiet eller Iran.

Nu hittades han – i en garderob i Borlänge.

Den efterlyste 36-åringen hade 80 000 kronor i kontanter och en pistol med sig när han greps. I familjens olika lägenheter i närområdet hittades fem skjutvapen till.

Framför kriminalteknikerna låg till slut sex fabriksnya pistoler med bortslipade serienummer. Bara ett av vapnen gick att spåra. Glockpistolen hade sålts helt lagligt av en jakt- och sportskyttebutik i Nacka två månader tidigare.

Kvittot fanns kvar i butiken. Det visade att pistolen sålts till 43-åringen i Krylbo under våren.

■ **Dalarna, sommaren 2019**

Rättegången mot den 43-årige jägaren och vapenhandlaren avslutades i Falu tingsrätt i somras, drygt ett år efter razzian. Det är relativt ovanligt att traditionella jaktvapen används i grov brottslighet. Men polisutredningen visar hur lätt det är för kriminella att skaffa skjutvapen via jakt- och sportskyttebutiker.

Polisen hade beviljat 43-åringen en vapenhandlarlicens några år tidigare. Han drev då en byggfirma, men hade både jägarexamen och jaktlicens.

Nu kunde han plötsligt starta ett vapenföretag och köpa 317 skjutvapen i 15 svenska jaktbutiker. Alla vapen han köpte gick rakt ut på den svarta marknaden.

Kontrollkedjorna brast hela vägen, menar Christer Granberg vid polisen i Dalarna som utredde 43-åringens vapenaffärer.

– Hela systemet med vapenhandlarlicenser hänger på att vapenhandlaren är ärlig och fyller i sin vapenbok. Gör han inte det går vapnen inte att spåra, säger Christer Granberg.

Alla vapenhandlare måste föra dagbok över sina affärer – den så kallade vapenboken. Den ska innehålla inköpsdatum och serienummer för varje inköpt vapen. Nya ägare ska noteras i liggaren. Licenspliktiga vapendelar som sikten och ljuddämpare hanteras på samma sätt.

– Vill du veta vem som äger en bil behöver du bara slå i bilregistret. Då kan du följa den hela vägen tillbaka till fabriken. När vi pratar om vapen är det mycket svårare, säger Christer Granberg. I förhören hävdade 43-åringen

Chef Nyheter Mikael Larsson

Nyhetschefer Tobias Brandel, Joanna Drevinger, Petter Forslund

Utrikesredaktör Sara K Lindquist Chef redigering Malin S Ånell

→ SvD.se

Vapnens väg

PREMIUM

En granskande artikelserie om vapnen som strömmar in i de svenska gängkonflikterna. SvD.se/vapnens-väg

→ SvD.se

Vet du mer om vapen-smuggling till Sverige?

Har du information och vill tipsa oss? Kontakta våra reportrar direkt via mejl eller via vår krypterade tipsartjänst Secure Drop. SvD.se/securedrop

Järnvägsspåren skär genom orten.

”De flesta vapnen såldes till vanliga skyttar och jägare?” hoppas Stig Eriksson.

Arbetslösheten är hög i Avesta kommun, som Krylbo tillhör.

att han bara hade sålt till personer som lovat att de skulle ansöka om licens. Det trodde varken polisen eller domstolen på. Framför allt för att vapnen aldrig hittats. Dessutom saknas kvitton.

Finns det anledning att tro att vapnen har hamnat bland kriminella?

–Ja, det tror jag. Hade han haft ärliga köpare hade det väl kommit in licensansökningar, säger Christer Granberg.

■ **Stockholm, våren 2018**

En av pistolerna som 43-åringen köpte in hittades hos det kriminella nätverket Bandidos Stockholmsavdelning i fjol. Det framgår av SvD:s genomgång av polisens vapenbeslag de senaste åren.

Vapnet – en sydafrikansk pistol av märket Vektor – beslagtogs vid en vapenrazzia i Skärholmen i april och låg gömd i en bil tillsammans med flera automatvapen.

Några månader senare upptäcktes även två av 43-åringens pistoler hos en rånare i Hallstahammar. Han hade släppts ur fängelset några dagar tidigare. Liknande beslag gjordes vid samma tid i Kristianstad och Märsta.

SvD:s granskning visar att Märstavapnet hade använts vid ett mordförsök i Tensta drygt en månad tidigare. Där skadades fyra människor vid en skottlossning på öppen gata.

Tillsammans med den tidigare nämnda pistolen från Borlänge har SvD identifierat sex kända vapen bara från 43-åringen, som återfunnits bland yrkeskriminella.

■ **Bergslagen, sommaren 2017**

Den 43-årige jägaren köpte i snitt ett vapen varannan dag under de 28 månader den svarta vapenhandeln pågick. Volymerna var långt större än vapenhandlarlicensen medgav. Betalningen skedde nästan alltid kontant.

”Systemet hänger på att vapenhandlaren är ärlig. Om inte handlaren fyller i sin vapenbok går vapnen inte att spåra.

Christer Granberg som utredde 43-åringens vapenaffärer.

Tillståndet lät honom lagra 13 gevär och en pistol åt gången. Men när han greps fanns 33 gevär och 11 pistoler i villan.

Utredningen visar att flera jaktbutiker borde ha förstått att 43-åringen höll för stora lager i sitt hem. Ändå var de beredda att fortsätta göra affärer med honom. Här är ett exempel:

I juli 2017 mejlar 43-åringen en sportskyttebutik i Skåne och ber att få köpa två nya Glockpistoler och en begagnad tävlingspistol. När butiken svarar att det är två pistoler för mycket svarar 43-åringen:

”Du kan skicka dom olika datum.”

Beskedet från butiken: ”Jo det fungerar, men vi måste sätta en pistol på varje faktura.”

Jägaren brukade dessutom jobba extra i en av jaktbutikerna som han handlade med. Där fick han hjälp att beställa hem både gevär och pistoler. Men det var Glockpistoler som var 43-åringens favoritvapen, enligt polisutredningen.

”Vill jag kolla om en vapenhandlare i Kalix har köpt ett vapen måste jag åka dit och be att få kolla i vapenboken.

Christer Granberg, om att det inte finns något digitalt vapenregister.

På mindre än ett år köpte han 72 Glockpistoler från en jaktbutik i Stockholm. SvD:s genomgång av polisens utredningar visar att fler illegala vapenhandlare har utnyttjat samma butik när de skaffat vapen åt Sveriges kriminella.

Även det så kallade Skåne-nätverket, som SvD tidigare har berättat om, har handlat i Stockholmsbutiken. Då gällde det delar till pistoler. Nätverket hade samtidigt smuglat in över hundra Glockpistoler i landet 2014.

De skånska vapensmugglarnas inköp var så stora att de skulle ha kunnat ”täcka det gemensamma reservdelsbehovet för Försvarmaktens, Tullverkets och Kustbevakningens alla Glock-pistoler i tjänstebruk” i fem hela år, enligt polisens vapenexperter på Nationellt Forensiskt Centrum, NFC.

Vapendelarna – sikten, korn och rekylfjädrar – är licensfria i Sverige. Men de stora volymerna borde ha fått handlaren att reagera, tycker poliserna som arbetade med utredningen.

– Handlaren borde ha frågat sig om det är rimligt att den här kunden hade över femtio lagliga Glockpistoler. Det är ganska enkel matematik tycker jag, säger kriminalinspektör Mats Johannesson som kartlade Skånenätverkets vapenaffärer.

Om smugglarnas inköp hade upptäckts hade de kunnat avslöjas tidigare.

– Det fanns så mycket information hos vapenhandlarna som vi inom polisen har missat i alla år, säger kriminalinspektör Birgitta Byström som också jobbade med utredningen.

Flera poliser som SvD har talat med anser att de svenska vapenlagarna är otillräckliga. Vapenhandlarna opererar i en laglig gråzon där myndigheterna saknar insyn, säger Christer Granberg i Dalarna:

– Det finns inget digitalt register. Allt är analogt. Vill jag kolla om en vapenhandlare uppe i Kalix har köpt ett vapen måste jag åka dit och be om att få titta i hans vapenbok. ■

Fotnot: 43-åringen har inte svarat på SvD:s intervjuförfrågan.

Fler interner kan få sitta hela fängelsetiden. Foto: TT

Bara skötsamma interner ska få villkorlig frigivning

Regeringen vill skärpa kraven för villkorlig frigivning så att bara de som deltar i vård och behandling, och sköter sig i fängelset, kan komma ut efter två tredjedelar av tiden.

Förslaget, som är ute på remiss, är en del av 34-punktsprogrammet med brottsbekämpande åtgärder. Lagen är tänkt att börja gälla den 1 januari 2021.

Enligt justitieminister Morgan Johansson (S) kommer strängare krav att minska antalet återfallsförbrytare.

– Vi går från ett system som i praktiken har mycket låga krav, till ett system där vi ställer mycket högre krav på de som sitter i fängelse att, helt enkelt, sköta sig, säger Johansson till Ekot. TT

580 privatpersoner anmälde brister i gruppboenden för vuxna med funktionshinder i fjol, en ökning med 65 procent jämfört med 2017. TT

Lidingöbor väcktes av smäll

Ett föremål kastades in genom ett fönster och exploderade i en lägenhet på Lidingö i natt. Den som bor i lägenheten vaknade strax före klockan 03 av smällen, men är fysiskt oskadd. Vad det är som detonerat är än så länge oklart.

Personal från Nationella bombskyddet har under natten till onsdagen kontrollerat att det inte finns några explosiva ämnen kvar.

– Bombtekniker har säkrat platsen, av hänsyn till de boende och så att våra andra tekniker kan gå in och undersöka platsen, säger Eva Nilsson, på polisen i Stockholms län. TT

I Villa Elfvik på Lidingö hölls samtalen i fjol. Foto: TT

Sverige bjuder in Nordkorea

Nordkorea och USA är inbjudna till ett nytt möte i Sverige, enligt det svenska sändebudet Kent Härstedt. Den muntliga inbjudan som framfördes i början av oktober följs snart upp med en skriftlig variant

USA och Nordkorea möttes på Lidingö i början av oktober i fjol för att diskutera nedrustning. Nordkorea har tidigare sagt nej till nya samtal, men Kent Härstedt är hoppfull om att landet nu är mer välvilligt inställda.

– Det är viktigt att man insier att detta är ett historiskt tillfälle, säger Kent Härstedt. TT